

Voortgangsrapportage actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie

2020-2024

1. Situering

Op 21 mei 2021 werd het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Voorliggend document is de eerste voortgangsrapportage van dit plan, opgemaakt onder coördinatie van het Vlaams Platform Radicalisering.

2. Doelstellingen en acties

DOELSTELLING 1: WE VERSTERKEN ONZE SAMENLEVING TEGEN POLARISATIE, ZOWEL ONLINE ALS OFFLINE.

Actie 1.1: Afstemmen en voorzien van een ondersteuningsaanbod rond polarisatie en extremisme via een overkoepelend netwerk.	Minister van Binnenlands Bestuur Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering)	2021 – 2023 Lopend	208.640 euro
Het vernieuwde Wij-Zij-Netwerk werd op 22 maart 2021 voorgesteld op een persmoment in Kazerne Dossin. Het netwerk brengt verschillende partners samen en heeft volgende doelen: <ul style="list-style-type: none"> • verbeteren van de expertise van de partnerorganisaties rond wij-zij denken en negatieve polarisatie, via interne vormingsmomenten en intervisie; • afstemming tussen de partners: jaarlijks 4 netwerkmomenten met alle partners; • ondersteuning activiteiten partners en bekendmaking; • behandeling ondersteuningsvragen.				

Het project is gestart op 1 april 2021 en loopt tot en met 31 maart 2023.

Specifieke realisaties:

- Organisatie van 3 webinars, i.s.m. de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG), het Hannah Arendtinstituut (HAI) en het Agentschap Integratie & Inburgering (AgII) n.a.v. negatieve polarisatie ten gevolge van COVID-19.
- Inschakeling in Plan Samenleven: aanbod voor lokale besturen om opleiding te volgen in de dynamiek van het wij-zij denken.
- Lokale besturen kunnen het Netwerk contacteren met specifieke vragen omtrent negatieve polarisatie; het netwerk gaat samen met hen op zoek naar de meest geschikte partnerorganisatie.
- De partnerorganisaties die meewerken aan het actieplan (VVSG, AgII en HAI) stemmen permanent af met Wij-Zij n.a.v. ondersteuningsvragen die ze ontvangen rond negatieve polarisatie.

Meer informatie via: <https://wij-zij.be/>

Actie 1.2: Opbouwen van expertise en uitwerken van een aanpak rond polarisatie, haatspraak en desinformatie voor lokale besturen.	Minister van Binnenlands Bestuur Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering)	2021 – 2024 Lopend	805.200 euro
---	---	--	-----------------------	--------------

Om lokale besturen te ondersteunen in de opbouw van expertise en het uitwerken van een aanpak rond online en offline negatieve polarisatie, haatspraak en desinformatie werd een subsidie toegekend aan het Hannah Arendt Instituut (HAI). Het project voorziet voor de concrete uitvoering in een inhoudelijke overleggroep met het Vlaams Vredesinstituut, het AgII, de VVSG en het Wij-Zij Netwerk. Tijdens de eerste projectmaanden startte het HAI met het opzetten van de projectstructuren. Via de VVSG werden de lokale besturen omtrent hun ondersteuningsnoden m.b.t. de thema's bevraagd. Een veldtekening bracht duidelijkheid over bruikbare projecten, organisaties en toolkits. Het HAI biedt een overzicht van het aanbod op haar PolarProfpagina op de Arendt Academy. Het HAI werkte een e-learning uit met 4 modules, met name politieke polarisatie, toxische polarisatie, desinformatie en haatspraak. Deze e-learning wordt in het voorjaar van 2023 beschikbaar voor de lokale besturen die ze kunnen doornemen voor de provinciale kick-off dagen van start gaan.

Het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) liet een e-learning ontwikkelen rond negatieve polarisatie online. De e-learning 'Reconnect: hoe pak je online polarisatie aan' kan worden gevolgd op de Arendt Academy voor iedereen die zich registreert. Het HAI ontwikkelt nu in opdracht van het AgII een toolbox 'beeldvorming' voor lokale besturen en een train-the-trainer voor AgII-medewerkers in functie van ondersteuning van lokale besturen rond beeldvorming. Daarnaast biedt het AgII 24 begeleidingstrajecten voor acute maatschappelijke spanningen die gelinkt zijn aan de doelgroep van het integratiedecreet (bijv. komst asielcentrum): samen met lokale medewerkers zoekt men strategieën om negatieve polarisatie aan te pakken. AgII ontwikkelde daarvoor een handreiking.

Actie 1.3: Opzetten van sensibiliseringscampagne(s) tegen haatspraak	Minister van Binnenlands Bestuur Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur)	2023 – 2024 Lopend	200.000 euro
--	---	--	---------------------------	--------------

In 2023 worden initiatieven opgestart om via een volgehouden mediacampagne online haatspraak terug te dringen. De mogelijke pistes worden in samenwerking met ABB onderzocht.

Actie 1.4: Expertise over polarisering opbouwen, versterken en verspreiden	Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding	CJSM (Departement Cultuur, Jeugd en Media)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
--	---	--	---------------------------	------------------------------------

- **Influencer-code:** Om de bewustwording bij influencers van maatschappelijke en individuele impact op hun volgers te stimuleren, wordt er momenteel met influencers en experts een influencercode opgemaakt. Met input van relevante organisaties zoals UNIA, De Genderkamer, Mediawijs en het Instituut voor de Gelijkheid van vrouwen en mannen, zal de code thema's, zoals het herkennen van desinformatie en omgaan met haatspraak, behandelen.
- **Projectoproep 'Desinformatie':** op 2 april 2021 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een digitaal transformatieprogramma voor de Vlaamse mediasector, onderdeel van het relanceplan Vlaamse Veerkracht. 3 miljoen euro van deze middelen wordt aangewend voor een projectoproep rond desinformatie. Het opzet van de oproep was om onderbouwde en praktijkgerichte initiatieven te ondersteunen die inzetten op weerbaarheid tegen desinformatie en die bijdragen aan de opdracht van mediaspelers en hun verantwoordelijkheid voor de juistheid van de door hen verspreide informatie. De 5 geselecteerde projecten gaan van start vanaf 1 oktober 2022 en lopen ten laatste t.e.m. 30 juni 2024.

- **Project 'Nieuws in de Klas'**: in het kader van Vlaamse Veerkracht werd er een subsidie van 750.000 euro toegekend aan Mediawijs voor het ontwikkelen en opzetten van een flankerend traject bij het bestaande project 'Nieuws in de Klas'. De bedoeling is om kinderen en jongeren nog nieuwsvaardiger te maken door meer in te zetten op interactie. Het project ging van start op 1 mei 2021 en na een hele periode van ontwikkeling en testing, wordt het flankerend traject in het schooljaar 2022-2023 en 2023-2024 volledig uitgerold in de Vlaamse scholen.
- **Structurele overeenkomst Mediawijs 2018-2021**, Educatieve pakketten gelinkt aan polarisering en online haatspraak:
  - o Mediawijs lanceerde op 19/04/2021 samen met VRT, Tumult vzw, het Hannah Arendt-instituut (HAI) en het Vlaams Vredesinstituut de **EDUbox** Wij-Zij denken uit om jongeren in de klas te laten oefenen in het omgaan met meningsverschillen. De interactieve tool bevat een klein stukje theorie, informatieve video's, enkele praktijkoefeningen en een groot discussieformat 'Samen door één deur', waarin jongeren met elkaar in discussie leren gaan over polariserende onderwerpen. In het kader van de Warmste Week 2021 lanceerden VRT, Mediawijs, WATWAT en Tumult op 15/11/2021 de EDUbox Identiteit (<https://www.vrt.be/nl/edubox/catalogus/#identiteit>). Leerlingen krijgen stap voor stap meer inzicht in het proces van hun identiteitsvorming met focus op nuance en verbinding. Bij deze EDUbox hoort de REFLECTOR-app, waarmee de leerlingen zelf aan de slag kunnen gaan.
  - o Mediawijs en Kazerne Dossin sloegen de handen in elkaar voor het project '**What's New**'. Het doel: jongeren leren hoe ze propaganda en complottheorieën kunnen doorprikken via (historische) voorbeelden. Leerlingen leren kritische vragen stellen en ze leren ontmaskeren wat verstopt zit achter goed uitgedachte en aantrekkelijke berichten.
  - o Samen met De Ambassade maakte Mediawijs in 2021 **6 nieuwe artikels op WATWAT.be** over fake news en complottheorieën, die door WATWAT gedeeld worden in infoposts en -stories op Instagram.
  - o Mediawijs werkte in 2020-2021 samen met de onderzoeksgroep Exploratio van Odisee aan **Kritikat**. Aan de hand van filosofische verhalen en denkoefeningen leren kinderen wat nepnieuws is en hoe je drogredenen kan herkennen en ontmaskeren. Dit project wil de denk- en dialoogvaardigheden van kinderen versterken en een kritische houding tegenover mediaboodschappen stimuleren. De inspiratiegids werd getest bij leerkrachten.
- **Structurele overeenkomst Mediawijs 2022-2025**: In de nieuwe vierjarige subsidieovereenkomst 2022-2025 met Mediawijs gaat specifieke aandacht naar thema's en problematieken zoals online haatspraak, propaganda, polarisering, desinformatie en complottheorieën. Mediawijs krijgt voor reguliere werking vanaf 2022 een jaarlijkse subsidie van 840.000 euro, die verhoogd wordt naar 865.000 euro in 2023 en 940.000 in 2024.

Actie 1.5: Inbedden van de expertise van het project 'Samenleven en sociale cohesie ten tijde van maatschappelijke spanningen'.	Minister van Binnenlands Bestuur Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur)	2020 - 2021 Afgerond	85.000 euro
---	---	--	-------------------------	-------------

Vlaamse lokale overheden waar maatschappelijke spanningen en conflicten plaats vinden, konden beroep doen op de expertise van **Ceapire** om hiermee om te gaan. Dit in de vorm van een mobiele veilige en vertrouwde omgevingen. Hierbij wordt een veilige en laagdrempelige (online of fysieke) ruimte gecreëerd waarbij bepaalde hangijzers besproken kunnen worden. Deze ruimte is cruciaal zodat deelnemers vragen kunnen stellen en hun mening openlijk kunnen delen. Een deskundige van Ceapire begeleidt deze gesprekken en biedt structuur.

Door de coronacrisis kwam de nadruk vooral te liggen op e-sports en online gaming. In totaal werden veilige en vertrouwde omgevingen (online en fysiek) in 9 verschillende contexten georganiseerd. Hierbij werden niet enkel jongeren, maar ook professionals bereikt en met elkaar verbonden. Zo werden o.a. in vier verschillende gemeenten/steden veilige en vertrouwde omgevingen georganiseerd om jongeren en politie te verbinden met elkaar, om moskee en lokale partners bij elkaar te brengen, om jongeren en lokale instellingen te verbinden, ... Online vonden veilige en vertrouwde omgevingen in twee vormen plaats:

- Veilige en vertrouwde omgevingen a.d.h.v. e-sports: d.m.v. Fifa-toernooien (online voetbalspel) werden jongeren uit heel Vlaanderen bereikt. Via gesloten kanaal konden ze met twee moderatoren het gesprek aangaan rond corona. In totaal werden 30 verschillende game sessies georganiseerd.
- Veilige en vertrouwde omgevingen voor jongeren tussen 18 en 25 jaar via M-talks: hierbij werden experts uitgenodigd om het gesprek met jongeren aan te gaan. Dit naar aanleiding van actuele thema's rond fake news, complottheorieën,...

Actie 1.6: Inzetten op inclusie van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt	Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw	WSE (VDAB)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
--	--	------------	-----------------------	------------------------------

Vanuit zijn maatschappelijke opdracht biedt VDAB speciale tewerkstellingstrajecten aan voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. De methodiek die VDAB hanteert om werkzoekenden zo snel en duurzaam mogelijk naar werk toe te leiden is gebaseerd op het zelfredzaam maken van de werkzoekende via een maatgerichte aanpak met inzet van de gepaste methodieken (het bepalen van een jobdoelwit, versterken van sollicitatievaardigheden, opstellen van een goed cv, versterken van arbeidsmarktcompetenties, aanscherpen technische competenties,...) om de werkzoekende zo snel en duurzaam mogelijk aan het werk te krijgen. In het kader van deze maatgerichte aanpak wordt extra aandacht besteed aan radicaliserende jongeren. Ook het formeel verbod aan VDAB-klanten om een extremistisch discours van religieuze of politieke aard door gelijk welk middel in VDAB-locaties te propageren komt hier aan bod. De VDAB-bemiddelaars krijgen informatie en vormingsmogelijkheden om alert te zijn voor tekenen van radicalisering en extremisme, in samenwerking met partners. Hierbij richt de VDAB zich op alle mogelijke vormen van radicalisering. Binnen VDAB is er een speciaal aangeduid 'meldpunt radicalisering' werkzaam waar ieder personeelslid terecht kan voor vragen en ondersteuning.

Actie 1.7: Online positieve narratieven ter preventie van radicalisering in het Vlaams onderwijs	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	OV (onderwijs)	2020 - 2021 Afgerond	991.248 euro (waarvan 90% door de EU wordt gefinancierd en 10% uit DOV°)
<p>Het project kreeg de naam No-Cap en werd succesvol afgerond eind 2021. No-Cap wil extremistische boodschappen minder aantrekkelijk maken door het voorzien in correcte informatie, alternatieve narratieven en het naar voor schuiven van mogelijkheden tot een democratisch en sociaal engagement. Hierbij wordt er op drie doelgroepen gemikt: leerkrachten, directies en leerlingen.</p> <p>Voor leerkrachten - de hoofdoelgroep - was het objectief drievoudig: het proces van radicalisering verduidelijken samen met push en pull factoren, de rol van nieuwe sociale media en online manipulatie verduidelijken en het belang van een positieve identiteitsvorming en de rol die leerkrachten daarbij spelen verduidelijken.</p> <p>Om voor duurzame effecten te zorgen op hun school zijn leerkrachten ook afhankelijk van het schoolbeleid en het daaruit voortkomende schoolklimaat. Daarom werden directies gesensibiliseerd en geïnformeerd rond het belang van de drie thema's en de beleidskeuzes die in dat kader gemaakt worden.</p> <p>Om jongeren rechtstreeks te bereiken werd er een influencer-campagne gelanceerd rond de thema's identiteitsvorming, online beïnvloeding en ideologie. De campagne werd gelanceerd in augustus 2021. Om jongeren de mogelijkheid te geven vragen rechtstreeks aan experts te stellen werden er drie livestreams georganiseerd.</p>				

DOELSTELLING 2: WE HANTEREN EEN KRACHTDADIGE AANPAK TEGEN ALLE VORMEN VAN EXTREMISME IN ONZE SAMENLEVING, ZOWEL ONLINE ALS OFFLINE.

Actie 2.1: Verderzetten van de Helplijn Radicalisering binnen de Opvoedingslijn en Lotgenotengroep	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	WVG (Agentschap Opgroeien)	2020 - 2021 Afgerond	80.000 euro/jaar
De Helplijn Radicalisering (Opvoedingslijn) en Lotgenotengroep (Huizen van het Kind) zijn geïntegreerd in reguliere werking Opvoedingslijn. Er is dus geen aparte helplijn meer.				
Actie 2.2: Herzien van de procedure voor de erkenning van nieuwe scholen.	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	OV (Onderwijs)	2021 - 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
De automatische erkenning van nieuwe scholen is opgeheven, waardoor we beschikken over een bijkomende mogelijkheid om bij nieuwe erkenningsaanvragen te waken over de strikte naleving van de toepassing van de grond- en mensenrechten. In overleg met de Staatsveiligheid wordt onderzocht hoe zij concrete ondersteuning kan bieden voor de erkenning van nieuwe scholen of de bestrijding van radicalisering. Het bestaande protocol met de Staatsveiligheid wordt in die zin aangepast en binnenkort getekend. Er wordt ook gewerkt aan concrete beleidsvoorstellen om de erkenningsprocedure te wijzigen. De ontwikkeling van het decreet lokale geloofsgemeenschappen en van het beroep tegen het decreet bij het Grondwettelijk Hof wordt opgevolgd als mogelijke inspiratiebron.				
Actie 2.3: Begeleide bezoeken aan Kazerne Dossin als leermaatregel ter bestrijding van haatmisdrijven.	Minister van Binnenlands Bestuur Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) AJH	2021 – 2024 Lopend	232.540 euro (3 jaar)

Om racisme, discriminatie en haatmisdrijven constructief aan te pakken, kan het parket een **individueel begeleid bezoek** aan Kazerne Dossin als leertraject voorstellen. Dit leertraject is een vorm van toepassing van de pretoriaanse probatie, waartoe de procureur des Konings autonoom en los van strafvordering beslist.

Het leertraject kan worden aangevraagd bij inbreuken op de **antiracismewet**, de **antidiscriminatiewet**, de **negationismewet** en de **gemeenrechtelijke haatmisdrijven**, behalve bij: ernstige aantasting van de lichamelijke integriteit van het slachtoffer, deelneming aan een criminele organisatie of feiten die de openbare veiligheid ernstig verstoren. Recidivisme vormt geen beletsel.

Het leertraject heeft als **doelstellingen**:

- overdracht van relevante historische kennis en getuigenissen;
- overdracht van inzicht in universele mechanismen zoals polarisatie, desinformatie, ontmenselijking en groepsdruk;
- overdracht van empathische benadering.

Het leertraject omvat:

- Een grondig, **voorbereidend gesprek** per telefoon.
- Een discrete **individuele rondleiding** in Kazerne Dossin, door een gespecialiseerde gids op maat van de persoon en met referentie naar de aard van de feiten.
- Een **verdiepend persoonlijk gesprek** volgend op de rondleiding, vooral gericht op waardenverheldering en bewustwording van impliciete denkkaders.
- Een **reflectieverslag**, op te maken door zowel de gids als de deelnemer.
- Een gemotiveerd **advies** van Kazerne Dossin.

Het leertraject kan online worden aangevraagd en opgevolgd. Een hiervoor ontwikkeld beveiligd **digitaal platform** biedt een overzichtelijke weergave van de gegevens en status van elk dossier. Na afloop van het leertraject wordt alle relevante informatie gebundeld en, samen met het advies van Kazerne Dossin, overgemaakt aan de aanvrager.

Het betreft een pilootproject van 3 jaar, in samenwerking met het parket van Antwerpen. In het eerste jaar lag de focus op **productontwikkeling**:

- Speciaal voor dit project werd een beveiligd **digitaal platform** ontwikkeld waarmee dossiers opgevolgd worden.
- Er werd daarnaast ook een **handleiding** ontwikkeld voor de begeleide bezoeken, met fictieve casussen, input van verschillende organisaties en experts op het gebied van educatie en alternatieve maatregelen en gesprekstechnieken om schuldinzicht te bevorderen.

- Voor het begeleiden van de bezoeken werden **gidsen** gerekruteerd via een selectieprocedure. De geselecteerde gidsen volgden een tweedaagse opleiding gesprekstechnieken die speciaal op maat van dit project werd ontwikkeld.
- Een stagiaire criminologie ontwikkelde enkele bijkomende **informatieve fiches**, onder meer over neutralisatietechnieken.
- De projectmedewerker volgde een vierdaagse opleiding over de specificiteit van **antisemitisme**.

Het project is gestart op 1 mei 2021 en loopt tot 30 april 2024.

DOELSTELLING 3: WE BOUWEN DE SAMENWERKING EN COÖRDINATIE TUSSEN ALLE NIVEAUS EN STRUCTUREN VERDER UIT EN WE VERSTERKEN DE INFORMATIE-UITWISSELING.

COORDINATIE OP VLAAMS NIVEAU EN BINNEN DE BELEIDSDOMEINEN/SECTOREN

<p>Actie 3.1: Coördineren van het Vlaams Platform dat het beleid voorbereidt, uitvoert, opvolgt en bijstuurt</p>	<p>Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand Minister van Welzijn Volksgezondheid en Gezin Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw</p>	<p>KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) OV (Onderwijs) CJSM (Sport) WVG AJH CJSM (Departement Cultuur, Jeugd en Media) WSE KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering) OCAD VGC FOD Justitie Vlaamse verbindingsofficier</p>	<p>2020 – 2024 Lopend</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>
<p>Er is een Vlaams Platform – een netwerk van aanspreekpunten vanuit de verschillende beleidsdomeinen en entiteiten (AJH, KB, OV, WVG, CJM, WSE, Sport), de Vlaamse verbindingsofficier, het OCAD, de FOD Justitie, de VGC, het AgII en de VVSG die op regelmatige basis samenkomen. De actoren in het Platform bereiden het beleid inzake de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie voor door kennis en expertise uit te wisselen. Meer bepaald informeren ze elkaar over nieuwe evoluties en projecten, detecteren ze hiaten/noden en denken ze na over een mogelijke aanpak om hieraan tegemoet te komen, waarbij ze tevens beleidsadviezen kunnen formuleren. Bij de uitvoering en opvolging van dit beleid worden de initiatieven over de verschillende beleidsdomeinen en -niveaus op elkaar afgestemd.</p>				

Op 13 december 2022 organiseerde het Agentschap Binnenlands Bestuur met medewerking van het Vlaams platform radicalisering de studiedag ‘Rebels, radicaal of extremist? Basisvorming radicalisering en extremisme’. Tijdens deze studiedag werd de tijd genomen om na te gaan hoe radicaal gedachtengoed tot stand komt, wanneer het problematisch is en wanneer we spreken van extremisme. Er werd informatie gegeven over de verschillende vormen van radicaal gedachtengoed en hun kenmerken, de uitdagingen die radicaal gedachtengoed en extremisme in de praktijk teweegbrengen en hoe eerstelijns werkers (lokale besturen, leerkrachten, jeugdwerkers, welzijnswerkers, justitieassistenten, ...) op deze uitdagingen kunnen reageren.

<p>Actie 3.2: Voorzien van een overzichtelijke informatiedoorstroming en bekendmaking van het bestaande aanbod inzake de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie.</p>	<p>Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen</p> <p>Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand</p> <p>Minister van Welzijn Volksgezondheid en Gezin</p> <p>Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme</p> <p>Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding,</p> <p>Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw</p>	<p>KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur)</p> <p>OV (Onderwijs)</p> <p>CJSM (Sport)</p> <p>WVG</p> <p>AJH</p> <p>CJSM (Departement Cultuur, Jeugd en Media)</p> <p>WSE</p> <p>KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering)</p>	<p>2020 – 2024</p> <p>Lopend</p>	<p>Binnen de reguliere middelen.</p>
--	---	--	----------------------------------	--------------------------------------

De verschillende beleidsdomeinen zorgen voor een duidelijke, laagdrempelige (en gezamenlijke) **communicatie** over het beleid en het bestaande aanbod en instrumenten. Ook andere partners zoals VVSG kunnen informatie aanleveren. De centrale portaalwebsite, onder beheer van ABB, biedt een overzicht van het beleid, wie de verschillende aanspreekpunten zijn, vormingen, projecten en tools. Daarnaast worden er opnieuw artikelen gepubliceerd. Dit kan naar aanleiding van een recente gebeurtenis zijn of een belangrijke datum. Zo werden reeds onderstaande artikelen gepubliceerd:

- 6 jaar na de aanslagen – streven naar maatschappij met gedeelde waarden: geïnterviewde was Karin Heremans;
- De coronacrisis zorgde voor meer polarisatie en bedreigingen: Gert Vercauteren van het OCAD;
- Openheid en vertrouwen zijn de sleutels voor een goed draaiende LIVC R: Mohamed El Bakali.

Doelstelling is om mensen meer bewust te maken van de portaalwebsite en goede praktijken onder de aandacht te brengen.

Actie 3.3: Projectgroep radicalisering/polarisering en regionale aanspreekpunten binnen het Agentschap Opgroeien	Minister van Welzijn Volksgezondheid en Gezin	WVG (Agentschap Opgroeien)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen.
<p>Er zijn geen samenkomsten meer geweest van de projectgroep (owv corona en andere prioriteiten), maar bij specifieke vragen/gebeurtenissen wordt er wél via Teams en mail afgestemd met de centrale aanspreekpunten.</p> <p>Wel zijn er fysieke en online samenkomsten (intervisies) geweest van de regionale aanspreekpunten met als doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een forum bieden voor de opvolging van concrete dossiers waarbij sprake is van radicalisering en concrete issues in deze dossiers aanpakken; - beleidsinformatie over het onderwerp delen met de regionale aanspreekpunten; - externe experts uitnodigen voor kennismaking en samenwerking; - beleidsontwikkeling op vlak van radicalisering en polarisering binnen Opgroeien; - regelmatige contacten onderhouden met de regionale aanspreekpunten radicalisering (referentieconsulenten) <p>Nieuw in 2022 is een gedeelde SharePoint omgeving voor samenwerking rond dit onderwerp.</p>				
Actie 3.4: Het inzetten van referentiepersonen binnen leerplichtonderwijs, het hoger onderwijs en het volwassenonderwijs	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	OV (Onderwijs)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
<p>Binnen elke onderwijskoepel, GO! en centrumnet enerzijds en het hoger onderwijs of volwassenenonderwijs anderzijds werd een referentiepersoon radicalisering en polarisering aangesteld. De referentiepersonen radicalisering/polarisering werden aangeduid om hun collega's te ondersteunen en te dienen als aanspreekpunt voor het Departement Onderwijs en Vorming in functie van informatiedoorstroom en kennisdeling. Men kan bij de referentiepersonen terecht met vragen over de thematiek, ondersteuning bij cases en eventuele afspraken/richtlijnen waar men binnen de eigen organisatie rekening mee dient te houden. Daarnaast spelen de referentiepersonen leerplichtonderwijs ook een belangrijke rol bij het begeleiden van minderjarige teruggekeerden naar het onderwijs en de ondersteuning van scholen en CLB daarbij.</p> <p>De referentiepersonen leerplicht zitten tweemaandelijks samen met het aanspreekpunt radicalisering en polarisering binnen het Departement Onderwijs & Vorming. De referentiepersonen hoger onderwijs en volwassenenonderwijs komen 2 maal per jaar samen. Er wordt voorzien in informatiedeling.</p>				

vorming, onderlinge afstemming, signaaldetectie, intervisie, terugkoppeling vanuit het beleid. Op regelmatige basis wordt er ook gezorgd voor terugkoppeling vanuit andere beleidsdomeinen of federale overheidsdiensten (bv. OCAD). De referentiepersonen leerplichtonderwijs realiseren een ondersteunend aanbod voor scholen.

De netoverstijgende werkgroep polarisering en radicalisering (CLB) komt daarboven een 5-tal keer per jaar samen, naast deelname aan het overleg op het departement. Dit voor casusbespreking, het uitwerken van gemeenschappelijke materialen en leidraden voor CLB-medewerkers en intervisie. In samenwerking met de verschillende netten CLB's is er een draaiboek LIVC R en CLB ontwikkeld. Bijkomend wordt een vertaalslag gemaakt naar een gepaste registratie in LARS, die voldoet aan de nieuwe richtlijnen.

Actie 3.5: Inzetten op en het informatiedeling uitwisseling via het sectoroverleg Jeugd	Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding	CJSM (Departement Cultuur, Jeugd en Media)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen.
---	--	--	-----------------------	-------------------------------

Naar aanleiding van het nieuwe Vlaamse decreet over de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme werden verschillende overlegmomenten met specifieke jeugdorganisaties georganiseerd om de uitwerking van de draaiboeken van dit decreet verder uit te werken. Op 17 september 2020 en 8 oktober 2020 werden eerste verkennende gesprekken opgestart om de juiste partners te betrekken en de bestaande manier van werken rond deontologie af te toetsen. Op 22 oktober 2020 vond er een overleg plaats tussen de jeugdorganisaties, departement CJM en de bevoegde kabinetten van minister Dalle, Somers en Demir om rechtstreekse informatie en feedback te kunnen uitwisselen. In 2021 vonden op 22 januari en 3 juni opnieuw twee overlegmomenten plaats tussen departement CJM en de betrokken jeugdorganisaties om de geleverde input en concretisering van het draaiboek verder te bespreken.

In 2022 organiseerde de Ambrassade en VVSG samen een sectoraal infomoment rond het bestaande draaiboek om de aanwezige informatie en mogelijke vragen verder op te nemen.

In september 2021 startte Bataljong vzw een traject op rond de deontologie van de lokale jeugdambtenaar waar de rol in het LIVC een concrete casus werd. Er werden verschillende werkgroepen en interviews georganiseerd om de noden van de jeugdambtenaren in kaart te brengen. Bataljong was ook aanwezig op de provinciale studienamiddagen LIVC R om de conclusies van dit traject verder in te brengen bij de consultatierondes. In het najaar van 2022 zullen zij een webpagina lanceren die jeugdambtenaren meer info over de LIVC R op maat zal verschaffen.

Actie 3.6: Ondersteunde experten in radicaliseringsdossiers	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	AJH	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen.
---	--	-----	-----------------------	-------------------------------

Tegen eind 2022 wordt de aanpak van geradicaliseerden in de Vlaamse Justitiehuisen met ondersteunende experten radicalisering geëvalueerd en vergeleken met de aanpak uit andere landen. Het optimaliseren van de interne expertise en van de effectiviteit in de opvolging van geradicaliseerden staat daarbij voorop. De ondersteunende experten van de justitiehuisen gebruiken nu reeds een specifiek risicotaxatie-instrument in de opvolging van geradicaliseerden, VERA2R. Dit werd de afgelopen twee jaren geëvalueerd via deelname aan een Europees onderzoek rond het gebruik van de VERA-2R. De resultaten daarvan voor de Vlaamse justitiehuisen waren positief met de aanbeveling om blijvend te investeren in voldoende vervolgoopleidingen en intervisies. Er zal daarom bijkomend geïnvesteerd worden in de professionele ondersteuning en opleidingen voor het verder gebruik van dit instrument. Daarnaast werden er recent twee psychologen aangeworven voor het team risicotaxatie en psychodiagnostiek die zich ook zullen specialiseren en opgeleid zullen worden inzake radicalisering. Op die manier wordt er een betere adviesverlening, opvolging en doorverwijzing gerealiseerd en wordt er ook binnen de justitiehuisen zelf verder gewerkt aan een multidisciplinaire aanpak van deze doelgroep.

SAMENWERKING MET DE FEDERALE OVERHEIDSDIENSTEN

Actie 3.7: Versterken van de samenwerking met federale overheidsdiensten	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand Minister van Welzijn Volksgezondheid en Gezin Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) OV (Onderwijs) CJSM (Sport) WVG AJH CJSM (Departement Cultuur, Jeugd en Media)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
--	---	---	-----------------------	------------------------------

	Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding. Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw	WSE KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering) OCAD FOD Justitie VGC		
<p>De versterking van de samenwerking met de federale overheidsdiensten gebeurt vooreerst door de vertegenwoordiging van de Vlaamse overheid (ABB) in de National Task Force (NTF). Deze komt de eerste vrijdag van elke maand samen. Daarnaast is er ook vertegenwoordiging in enkele relevante werkgroepen van Strategie Extremisme & Terrorisme (Strategie TER), de opvolger van het Plan R. Hierbij neemt ABB deel aan de vergaderingen van de werkgroepen preventie en klein-Azië</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verder werkt ABB, samen met de werkgroep preventie (ocad, VCLP, FOD BZ, VVSG), mee aan een vorming LIVC R die worden ontwikkeld onder coördinatie van het OCAD. Deze vormingen voor lokale coördinatoren van lokale besturen gaan over alle betrokken federale actoren, praktijkcases, signalen herkennen van radicalisme, decreet LIVC R,... In een volgende fase richten ze zich tot alle andere actoren van het LIVC R. Deze eerste tweedaagse vorming vond plaats op 22/23 november 2022 en is positief geëvalueerd door de deelnemers (34 deelnemers). • ABB werkt samen met de leden van het Vlaams platform mee aan vormingen gericht aan de information officers, gezien hun rol binnen de LTF en LIVC R, waarbij Vlaanderen hen informeert over de Vlaamse socio-preventieve actoren binnen een LIVC R. Deze vormingen zijn ondertussen afgerond. • Het Agentschap Justitie en Handhaving neemt deel aan de Werkgroep Strafuitvoering waarvan in 2022 twee bijeenkomsten waren (op 7 juni en 28 november). Binnen de werking van deze werkgroep wordt meestal een spreker uitgenodigd (bvb. vertegenwoordiger van het PAIRS-programma uit Frankrijk gericht op de individuele opvolging van gewelddadig extremisten of een vertegenwoordiger van de terroristenafdeling van de gevangenis van Vught uit Nederland) en worden de relevante ontwikkelingen binnen de vertegenwoordigde diensten gedeeld. 				
Actie 3.8: Verder inzetten op een goede samenwerking tussen onderwijs en politie en het organiseren van netwerkmomenten tussen lokale besturen en politie	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	OV (Onderwijs) KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) WVG (Agentschap Opgroeien) VCLP AJH	2020-2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen

	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering) Lokale besturen OCAD		
<p>Elke lokale politiezone voorziet een vast aanspreekpunt voor scholen (in het kader van de omzendbrief PLP 41). Zo kunnen scholen en lokale politiezones beter samenwerken aan preventie en veiligheid. Er werd een online databank aangelegd waar zowel scholen als lokale politiezones hun contactpersoon kunnen terugvinden. Lokale politiezones worden regelmatig opgeroepen om hun contactgegevens in deze databank up-to-date te houden.</p> <p>Op de landingspagina van de databank kunnen ook enkele goede praktijken gevonden worden.</p> <p>Wat een school kan, mag, of moet melden aan de politie en wat er van scholen verwacht wordt in het kader van de omzendbrief PLP41 is verduidelijkt in de omzendbrief krijtlijnen vast aanspreekpunt lokale politie – school in het kader van omzendbrief PLP 41 en de verhouding tussen school/CLB - Dienst voor de Veiligheid van de Staat.</p>				
<p>Naar aanleiding van het LIVC R decreet werd in een samenwerkingsverband tussen ABB, het AJH, de VVSG en het Vlaams Platform 6 regionale infomomenten LIVC R gerealiseerd (286 inschrijvingen). Naast toelichting over het LIVC R-decreet, boden de sessies aan partners en organisaties op het terrein de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen en contacten te leggen (zie actie 5.1).</p>				
<p>Vanuit de VVSG werd meegewerkt aan de Food for thought rondetafelgesprekken “Politie en Bevolking”. Food for thought is een tweejarig project van de vzw’s Centre for Policing and Security en Circle of Police Leadership waarbij nagedacht wordt over de toekomstige maatschappelijke uitdagingen van politie. In de tafel over Politie & Bevolking werd nagedacht over hoe politie dient om te gaan met een steeds diverser wordende maatschappij. Daarbij zoomde één tafel specifiek in op het thema polarisatie die werd begeleid door de VVSG. Centrale vraag van deze rondetafel was “hoe zal de politie zich in 2030 verhouden t.o.v. deze thematiek?”. Drie vormen van polarisering werden behandeld: maatschappelijke (tussen politie en burger), institutionele (tussen politie en andere organisaties) en interne polarisatie (binnen de eigen organisatie). Tijdens een studiedag op 10/11 werden de resultaten van alle rondetafels gepresenteerd.</p>				
Actie 3.9: Herwerken van afsprakenkader tot samenwerking en afstemming tussen de diverse	Minister van Justitie, Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme Minister van Binnenlands Bestuur	AJH) KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen

actoren in de gevangenissen met het oog op disengagement van geradicaliseerde gedetineerden	Minister van Welzijn Volksgezondheid en Gezin	WVG (Afdeling Welzijn en Samenleving)		
<p>Er werd, na vertraging bij EPI omwille van corona, een geactualiseerde versie van het gemeenschappelijke Draaiboek van het Directoraat Generaal Penitentiaire Inrichtingen (DG EPI), de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en de Vlaamse justitiehuisen gemaakt met een bijhorend afsprakenkader voor het organiseren van casusoverleg in de gevangenis. Deze treedt in werking begin januari 2023. Om te zorgen voor een goede werking op het terrein werden hiervoor reeds in de loop van 2022 informatiesessies georganiseerd met alle partners.</p> <p>Er werd ook reeds een ontwerp van samenwerkingsakkoord ter invoering van een Penitentiaire Integrale Veiligheidscel (PIVC) opgesteld. Hierdoor zal een betere informatiedeling mogelijk gemaakt worden tijdens multidisciplinair overleg in het kader van disengagementstrajecten binnen detentie. Wegens een andere visie bij de Franse Gemeenschap, zal er eerder dan een samenwerkingsakkoord, gewerkt worden met een aantal proefprojecten via een protocol van de Procureur des Konings, gebaseerd op artikel 458ter. Deze proefprojecten zullen van start gaan vanaf eind januari 2023 en lopen in de gevangenissen van Gent en Brugge, waar de meeste geradicaliseerde gedetineerden zitten. Op basis van dat protocol kunnen alle actoren, ook de Vlaamse, hun beroepsgeheim doorbreken. Daarna kan dit in een federale wet verankerd worden. Vlaanderen heeft echter reeds zijn voorzorgen genomen wat betreft de informatie uitwisseling in het kader van artikel 458ter, wat niet door het desbetreffend protocol kan geregeld worden, door een decreet op te stellen dit in alle gevallen van casusoverleg mogelijk te maken, ook in het kader van een PIVC. Dit decreet werd een eerste keer principieel goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 25 november 2022 en zal in januari nog voor een tweede principiële goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse regering, waarna advies zal worden gevraagd aan de Raad van State.</p>				

SAMENWERKING MET DE FEDERALE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

Actie 3.10: Versterken van de samenwerking tussen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en de Staatsveiligheid	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	OV (Onderwijs)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen

Er werd een ontwerp van nieuw samenwerkingsprotocol opgesteld, waarover nog onderhandeld wordt. Het ontwerp regelt grondig zowel de omgang met persoonsgegevens (in overleg met de functionarissen voor gegevensbescherming) als de omgang met geclassificeerde informatie in verschillende scenario's van samenwerking (waaronder advisering over erkenning van nieuwe scholen).

Actie 3.11: Zorgen voor gegevensuitwisseling tussen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten via de gemeenschappelijke gegevensbank (GGB) enerzijds en respectievelijk, het Agentschap Opgroeien en het Agentschap Justitie en Handhaving anderzijds.	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	WVG (Agentschap Opgroeien) AJH)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
--	--	---------------------------------------	-----------------------	------------------------------

Eén van de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie na de aanslagen was om meer informatie-uitwisseling te organiseren tussen overheidsdiensten bij de opvolging van gewelddadig extremisten. Vanuit de justitiehuisen wordt daar niet enkel op ingezet via de multidisciplinaire samenwerking maar ook door de toegang in de Gemeenschappelijke Gegevensbank Terrorist Fighters (GGB) van OCAD. De justitiehuisen checken bij elk mandaat dat binnenkomt, of er een hit is in de GGB, zelfs als de aanleiding tot het mandaat geen feiten van radicalisering zijn. Indien er een hit is, wordt de dreigingsevaluatie bij OCAD opgevraagd. Daarnaast voeden de justitiehuisen deze databank, zich baserend op hun schrijfplicht, met informatie als er een match is tussen een entiteit opgenomen in de GGB en personen opgevolgd binnen de daderbegeleiding in een Vlaams justitiehuis. In 2022 werd daarenboven een protocol gesloten tussen de justitiehuisen en OCAD om nog meer informatie over te maken aan OCAD over het verloop van de daderbegeleiding van personen die tevens gekend zijn in de GGB. Hierdoor is OCAD in staat om een betere dreigingsevaluatie voor die personen te maken. OCAD is gestopt met het aanleveren van maandelijkse lijsten met minderjarige FTF.

Agentschap Opgroeien moet het nodige ondernemen om toegang te krijgen tot de gedeelde databank. Deze toegang is op heden nog niet gerealiseerd. De technische en de juridische aspecten van het koppelen van jeugdhulpgegevens aan de GGB worden nog verder onderzocht.

Op federaal niveau zijn de werkzaamheden gestart om een nieuwe wetgeving rond de GGB te maken, waaraan ook Vlaanderen zal meewerken om de wetgeving zo performant mogelijk te maken met inbegrip van de voeding ervan door Vlaamse diensten.

<p>Actie 3.12: Informatieuitwisseling via de Vlaamse Verbindingsofficier</p>	<p>Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme</p> <p>Minister van Buitenlandse Zaken, ICT en Facilitair Management</p> <p>Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw</p> <p>Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand</p> <p>Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin</p> <p>Minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed</p> <p>Minister van Mobiliteit en Openbare Werken</p> <p>Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding</p>		<p>2020 – 2024</p> <p>Lopend</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>
<p>De verbindingsofficier Politie – Vlaamse regering neemt deel aan het Vlaams Platform.</p> <p>Hierbij verschaft de verbindingsofficier algemene politionele informatie omtrent specifieke onderwerpen zoals cybersecurity en complottheorieën. Tevens licht deze de werking van de geïntegreerde politie (lokale – federale) politie toe en zorgt voor de door verwijzingen naar specifieke diensten. Hij duidt op de bijzondere functie van “information officer” als partner van de LIVC’s. De politiediensten zelf worden ook gesensibiliseerd door oa de opleiding en terugkomdagen van information officers aan te passen aan de vragen van het Vlaams platform. Tevens is de verbindingsofficier betrokken bij de uitwerking van samenwerkingsprotocollen met de inlichtingendiensten.</p>				
<p>Actie 3.13: Deelname aan de Strategische nota Extremisme en Terrorisme en de Kadernota Integrale Veiligheid en het Nationaal Veiligheidsplan</p>	<p>Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme</p> <p>Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen</p> <p>Minister van Buitenlandse Zaken, ICT en Facilitair Management</p>	<p>AJH</p> <p>KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur)</p>	<p>2021 – 2022</p> <p>Afgerond</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>

	Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed Minister van Mobiliteit en Openbare Werken Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding			
<p>De opmaak van de nieuwe Strategische nota Extremisme en Terrorisme, gerealiseerd in 2021, en de Kadernota Integrale Veiligheid en het Nationaal Veiligheidsplan, gerealiseerd in 2022, werd op Vlaams niveau gecoördineerd door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving. Vlaanderen heeft voor elk van de drie plannen de eigen prioriteiten mee ingeschreven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategische nota Extremisme en Terrorisme: https://ocad.belgium.be/wp-content/uploads/2021/09/Strategische-Nota-Extremisme-en-Terrorisme.pdf - Kadernota Integrale Veiligheid: https://www.politie.be/5998/sites/5998/files/downloads/Kadernota_IV_NL_DEF.pdf - Nationaal Veiligheidsplan: https://www.politie.be/5998/sites/5998/files/files/2022-04/NVP2022-2025.pdf 				
Actie 3.14: Oprichting Vlaamse Informatie- en screeningsdienst	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur, Informatie- en screeningsdienst)	2021 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
<p>De Vlaamse informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen startte op in september 2021. Het nieuwe erkenningsdecreet werd op 22 oktober goedgekeurd (Decreet tot regeling van de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen, de verplichtingen van de besturen van de eredienst en het toezicht daarop en tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten (B.S.16/11/2021e. Op 10</p>				

januari 2022 werd de ISD als bevoegde instantie aangeduid doormiddel van een BVR (Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de bevoegde instantie, vermeld in artikel 18 van het Erkenningsdecreet Lokale geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 (B.S.29/12/2021)). ISD is dus operationeel, de eerste belangrijke horde zullen de onderzoeken en bijhorende adviezen zijn in het kader van de erkenningsaanvragen verkorte procedure waar de indieningsdatum 15 november 2022 is. In dit verband onderhoudt de ISD contacten met de representatieve organen, de veiligheidsdiensten en andere betrokken actoren.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

Actie 3.15: Versterken van de betrokkenheid bij de initiatieven van de Europese commissie en eventueel andere inter-nationale fora.	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand Minister van Welzijn Volksgezondheid en Gezin Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) OV (Onderwijs) CISM (Sport) WVG (Agentschap Opgroeien) AJH) CISM (Departement Cultuur, Jeugd en Media) WSE KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering) OCAD	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
---	--	---	---------------------------	------------------------------

Sinds 2021 wordt op regelmatige basis de Radicalisation awarness Network-ambassadeur (RAN) voor België en lid van de RAN expertenpool uitgenodigd op het platform om ons te informeren over relevante ontwikkelingen, interessante oproepen,...

De administraties (GKII en de informatie- en screeningsdienst) nemen actief deel aan de administratieve werkgroep radicalisering waar verschillende Europese landen inzitten en die getrokken wordt door de Oostenrijkse collega's. Deze werkgroep zit nog in opstartfase en kwam er in de schoot van het Vienna forum waaraan ook minister Somers deelnam. Tot op heden kwam de werkgroep 2x samen, vnl. om de contouren af te spreken. Tijdens deze werkgroepbijeenkomsten zullen ervaringen en expertise tussen de verschillende landen worden uitgewisseld. Ze zullen ongeveer 4x per jaar digitaal samenkomen.

Op 10 juni 2022 is er een uitwisseling doorgegaan met een delegatie uit Indonesië. Deze uitwisseling kwam er op initiatief van FOD Buitenlandse Zaken. Vanuit de federale overheid bezocht men enkele jaren geleden Indonesië voor uitwisseling expertise rond de curatieve aanpak van radicalisering. Nu de Indonesische delegatie een tegenbezoek bracht aan België, werd ook het preventieve luik mbt aanpak radicalisering in het programma geïntegreerd. 29 maart 2022 ondertekenden MP Jambon en de MP van Noordrijn-Westfalen (NRW), Hendrik Wüst, het protocol van de Gezamenlijk Regeringszitting (GZR) van de Regeringen van NRW en Vlaanderen. Dit is een opvolging van de tweede GZR van 2019. Het protocol is een resultaat van voorbereidende meetings tussen de kabinetten en administraties van zowat alle beleidsdomeinen van beide regio's. Ook het thema 'preventie van gewelddadig extremisme' werd in deze meegenomen.

Het Departement Onderwijs & Vorming maakt deel uit van de Europese werkgroep Equality and Values in Education and Training. Er wordt actief geparticipeerd aan zowel plenaire sessies, werkgroepvergaderingen en Peer Learning Activities. In totaal werden er reeds 5 werkgroepvergaderingen georganiseerd en 1 peer learning activity.

Het Departement Onderwijs en Vorming maakt ook deel uit van het Education Policy Advisors Network (EPAN) m.b.t. burgerschapsvorming van de Raad van Europa. Dit netwerk heeft tot doel kennis en expertise uit te wisselen tussen de lidstaten van de Raad van Europa m.b.t. burgerschapsvorming (incl. de preventie van radicalisering) en de expertise van de Raad van Europa ter zake te verspreiden, aangepast aan de lokale context.

De referentiepersoon radicalisering van het GO! is lid van het Europese RAN en woont meetings en werkgroepen ter preventie van radicalisering bij, specifiek voor het luik onderwijs. Deze meetings hebben een horizontale en verticale focus op vier domeinen: scholen, leraars, partners en overheden. Op regelmatige basis wordt er voor terugkoppeling gezorgd over de activiteiten van het RAN.

Departement CJM blijft op de hoogte van de algemene werkzaamheden van het European Digital Media Observatory (EDMO) en relevantie informatie die door EDMO wordt verspreid. In het najaar 2021 gingen twee nationale EDMO hubs (EDMO BELUX en BENEMDO) van start waarbij Vlaamse organisaties zijn betrokken. EDMO BELUX is een Belgische en Luxemburgse hub voor onderzoek naar digitale media en desinformatie en werkt in vijf talen (Nederlands, Frans, Engels, Duits en Luxemburgs). Deze door de Europese Commissie gefinancierde hub heeft als doel om een netwerk van meer dan 100 desinformatie-experts te

verzamelen. Het project startte op 1 oktober 2021 en loopt tot 31 maart 2024. BENEDMO is een Belgisch-Nederlands consortium samengesteld uit mediaorganisaties, factcheckers, wetenschappers en actoren rond mediawijsheid in Nederland en Vlaanderen.

Via het ONarVla/NoCap-project maakt Mediawijs deel uit van het RAN-netwerk en delen we onze expertise op de offline en online meetings voor dergelijke projecten.

Het Agentschap Justitie en Handhaving (AJH) volgt relevante werkgroepen van het Radicalisation Awareness Network op (waaronder RAN REHABILITATION en RAN PRISONS en RAN Policy Support). Ook via andere Europese initiatieven zoals EUROPRIS (gevangenis) en de Confederation of European Probation (CEP) worden de ontwikkelingen in andere Europese lidstaten opgevolgd. In juni 2022 organiseerde het AJH samen met Oostenrijk, Nederland en Duitsland (Nedersaksen) zelf een kleinschalige expert-meeting voor probatiediensten in Wenen in juni 2022 om elkaars werking te vergelijken en good practices over het werken met gewelddadig extremisten uit te wisselen.

Actie 3.16: Uitwisselen van kennis en expertise met het buitenland	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand Minister van Welzijn Volksgezondheid en Gezin Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) OV (Onderwijs) CJSJ (Sport) WVG AJH) CJSJ (Departement Cultuur, Jeugd en Media) WSE KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering) Lokale Besturen	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
--	--	---	---------------------------	------------------------------

Van 6 tot 7 oktober 2021 bracht Minister Somers een bezoek aan Düsseldorf in het kader van de uitwisseling tussen Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen inzake beleid rond integratie en inburgering en voorkomen van gewelddadige radicalisering/extremisme. Tijdens dit bezoek heeft hij beleidsinitiatieven in het kader

van preventie van gewelddadige radicalisering en van integratie en inburgering bezocht alsook een onderhoud gehad met Minister van Binnenlandse Zaken (bevoegd voor voorkomen van gewelddadige radicalisering), Dr Reul.

In het een protocol tussen NRW en Vlaanderen voor de gezamenlijke regeringszitting in 2022 werd een actie ingeschreven handelend over uitwisseling op gebied van preventie van radicalisering. Minister Somers heeft 28 oktober 2021 deelgenomen aan het op Vienna Forum on Countering Segregation and Extremism in the Context of Integration. Het Vienna Forum is een tweede keer doorgedaan op 5 december 2022. Tussentijds hielden de administratie van NRW en ABB afstemmingscontacten.

Het aanspreekpunt van ABB nam in september 2022 deel aan het meerdaags congres "Tackling radicalisation at its roots! Prevention and repression of radicalisation : The role of authorities and organisations at local, national en EU-level".

In maart 2023 zal een uitwisseling met Nederland georganiseerd worden. Momenteel wordt hiervoor een programma opgemaakt. Doelstelling is om lokale besturen rond één of meerdere thematieken in de diepte kennis en expertise te laten uitwisselen. Naast ABB en VVSG zullen er +/- 7 lokale besturen hieraan kunnen deelnemen. Indien het positief geëvalueerd wordt, kan dit in de toekomst met een ander land rond een andere thematiek met andere lokale besturen herhaald worden.

De minister van Onderwijs bracht een bezoek aan Noordrijn-Westfalen in het voorjaar van 2022, waar ook de preventie van gewelddadig extremisme op de agenda stond tijdens de bilaterale gesprekken.

Structurele overeenkomst Mediawijs 2018-2021 Mediawijs werkte in 2020 en 2021 aan Debate Your Issue: een project geleid door het Goethe Institute in Praag waarin in 6 Europese landen 20-30 jongeren (18-26j.) opgeleid worden om elkaar in de 6 landen te ontmoeten in een debatwedstrijd die hen als antwoord op polarisering en desinformatie beter wil betrekken bij het Europees beleid. De jongeren volgden daarvoor een door Mediawijs ontworpen online leermodule, en doorliepen een reeks online debatworkshops en gesprekken/debatten met Vlaamse politici. In 2021 ontving Mediawijs een bijkomende subsidie van 40.000 euro om een structureel partnerschap uit te werken met het Nederlandse mediawijsheidsveld. Sinds 2022 zit deze opdracht vervat in de nieuwe subsidieovereenkomst 2022-2025. Naast kennismaking en kennisuitwisseling zet Mediawijs samen met Netwerk Mediawijsheid (NL) in op concrete samenwerkingen die leiden tot producten, events, vorming campagnes, etc.

DOELSTELLING 4: WE ONDERSTEUNEN EN VERSTERKEN DE LOKALE BESTUREN EN DE LOKALE DIENSTEN

Actie 4.1: Verlenen van advies en ondersteuning aan lokale besturen en opbouw en uitwisseling van kennis en expertise voor en tussen lokale besturen	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering) Lokale besturen	2021 – 2024 Lopend	500.000 euro
--	--	---	-----------------------	--------------

Lokale besturen hebben een regierol. Het is dan ook noodzakelijk om de rol van de betrokken lokale besturen en ambtenaren te ondersteunen. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor de **VVSG**, die in staat is voor expertiseontwikkeling, netwerkvorming en kennisdeling inzake de lokale aanpak van gewelddadige radicalisering. De VVSG ondersteunt de lokale besturen in het succesvol implementeren van de Vlaamse doelstellingen inzake de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie.

Aangezien heel wat gemeenten en steden de afgelopen jaren reeds kennis en expertise rond deze thematiek hebben opgedaan, maar er ook nog andere steden en gemeenten zoekende zijn, wordt hierbij tevens ingezet op het samenbrengen en verspreiden van kennis en expertise. De VVSG heeft daarom een lerend netwerk opgericht waarbij de instrumenten van het EMMA-project (zie actie 5.2) toegankelijk en toepasbaar zijn gemaakt voor de LIVC R's in Vlaanderen

Het project werd verlengd voor een periode van 15 januari 2021 tot 14 januari 2025 (500.000 euro).

Acties die de VVSG in 2021 en 2022 heeft uitgevoerd:

- Helpdesk radicalisering
  - o In 2021 ontving VVSG 123 vragen over een periode van 254 werkdagen. 86 vragen waren daarbij afkomstig van lokale besturen (68%). De vragen waren afkomstig van 33 verschillende lokale besturen
  - o In 2022 ontving de VVSG 154 vragen over een periode van 239 werkdagen. 137 vragen waren daarbij afkomstig van lokale besturen (89%). De vragen waren afkomstig van 52 verschillende lokale besturen

- De werkgroep van de VVSG vindt vier keer per jaar plaats. Ook hier neemt ABB aan deel, net als het Agentschap Justitie en Handhaving. Binnen de werkgroep staat vaak één thema centraal:

- De VVSG voorziet ook in een uitgebreid aanbod qua toelichting, opleiding en vorming, waarvoor 14 verschillende webinars, vormingen en studiedagen plaatsvonden in 2021 en 2022.
- Naast de werkgroep radicalisering organiseert de VVSG ook een praktijkgerichte intervisie voor casemanagers. Sinds 2021 hebben vier intervisiemomenten plaatsgevonden (18/02/2021; 19/11/2021; 17/6/2022; 17/11/2022). Voor het komend jaar staat alvast een intervisie gepland op 24 maart 2023.
- De VVSG voorziet ook regionale ondersteuning via provinciale multidisciplinaire overlegmomenten:
- In mei 2022 nam de VVSG een tweejaarlijkse ledenbevraging af over de signalen van radicalisering en polarisatie. Het rapport van deze bevraging werd gepubliceerd in september 2022
- Verder voorziet de VVSG ook nog in ondersteuning op maat en publicaties, zoals:
  - o [Draaiboek LIVC R](#)
  - o [Vraag- en antwoordfiche LIVC R](#)
  - o In het kader van het Europese [EMMA](#) project heeft de VVSG diverse thematische publicaties geschreven over de multidisciplinaire aanpak van radicalisering, met name
    1. [Evaluating multi-agency networks in the field of P/CVE](#)
    2. [Sustainable P/CVE approaches: The importance of continuation and formalisation for multi-agency-networks](#)
    3. [Flexibility of MAW approaches towards new emerging challenges](#)
    4. [Hierarchy and cooperation within multi-agency networks in the field of P/CVE](#)
    5. [Casemanagement and information sharing within multi-agency networks in the field of P/CVE](#)

Op 20 mei 2022 vond er een **vertrouwelijke bijeenkomst met 20 lokale besturen** plaats rond de uitbouw van een lokaal veiligheidsbeleid. OCAD, VSSE gaven hierbij een toelichting. Daarnaast werd ook het actieplan preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie toegelicht en gaf de informatie- en screeningsdienst een stand van zaken.

Actie 4.2: Verlenen van subsidies aan lokale besturen voor de ondersteuning van de regierol van lokale besturen in het gericht aanpakken van pijnpunten en de uitbouw van netwerken.	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur)	2021 – 2024 Lopend	Jaar 1: 818.573 euro Jaar 2: 748.868 euro
--	--	---------------------------------------	-----------------------	--

		KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering) Lokale besturen		
<p>Op 5 maart 2021 werd een nieuwe <u>projectoproep ter ondersteuning van gemeenten en steden</u> in het omgaan met extremisme en polarisatie gelanceerd. Elk project kon maximaal 60.000 euro aanvragen. De projecten konden tot driemaal verlengd worden. In totaal werden 14 projecten geselecteerd (van de 16). Deze zijn gestart op 1 juli 2021 voor een periode van 1 jaar. Een voorwaarde die werd opgenomen in het kader van uitwisseling van kennis en expertise is verplichte deelname aan de werkgroep radicalisering van de VVSG.</p> <p>De projecten konden tegen 25 april 2022 een nieuwe aanvraag indienen. In totaal hebben 13 van de 14 projecten hun aanvraag hernieuwd/verlengd. De projecten zijn gestart op 1 juli 2022 voor een periode van 1 jaar. Daarnaast hebben ook 5 projecten een verlenging van het eerste projectjaar aangevraagd. Dit door de corona- en Oekraïne-crisis die het bemoeilijkt om de doelstellingen binnen 1 jaar te realiseren.</p>				
Actie 4.3: Voorzien van gespecialiseerde expertise om lokale problematieken aan te pakken	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering)	2022 – 2023 Lopend	Eerste fase (terreinonderzoek): 95.166,50 euro Tweede fase: 500.000 euro/jaar
<p><u>Eerste fase: terreinonderzoek</u> (95.166,50 euro)</p> <p>Sinds enkele jaren voert de Vlaamse overheid een beleid gericht op de preventie van extremisme. Daarbij willen we in de eerste plaats voorkomen dat personen radicaliseren en moeten signalen van extremisme zo vroeg mogelijk worden opgepikt. De Vlaamse gemeenten vervullen daarin een sleutelrol: zij staan het dichtst bij de burgers en het is hun taak om zorgwekkende ontwikkelingen tijdig te signaleren en erop te reageren. Daarvoor nemen ze ten volle hun regiefunctie op en bouwen ze een fijnmazig netwerk uit van lokale actoren. Vanuit de Vlaamse overheid steunen we hen zoveel mogelijk bij het uitvoeren van die opdracht. Er bestaat al heel wat aanbod en expertise omtrent de aanpak van extremisme op het terrein, zowel bij lokale besturen zelf als bij ondersteunende diensten en voorzieningen. Toch blijken er nog hiaten en noden te zijn, vooral omtrent zeer gespecialiseerde of acute problemen.</p>				

De opdracht omvat een terreinonderzoek dat in kaart brengt wat de acute en gespecialiseerde lokale noden zijn om extremisme aan te pakken. Het onderzoek vertrekt vanuit bestaande lokale bevragingen en onderzoeken. Dit onderzoek moet leiden tot een inventaris van de lokale noden en een prioritering ervan.

Het onderzoek koppelt de inventaris aan het huidige aanbod en stelt eventuele leemten vast. Het eindresultaat is een concreet voorstel om de vastgestelde noden in te vullen: welke aanbodverstrekkers en welke methodieken bieden al gerichte antwoorden, welk aanbod moet nog worden ontwikkeld en wat zijn daarvoor de mogelijkheden (welke organisaties hebben capaciteit en expertise).

De UGent rapporteert maandelijks over de vooruitgang van hun onderzoek. Het onderzoek is van start gegaan op 1 juni voor een periode van 8 maanden.

Actie 4.4: Versterken van de onderwijsinstellingen en CLB's.

Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

OV (Onderwijs)

2020 – 2024
Lopend

Binnen de reguliere middelen

De webpagina <https://onderwijs.vlaanderen.be/deradicalisering> bundelt alle informatie ter ondersteuning voor scholen en CLB. Scholen en CLB kunnen met vragen en bezorgdheden rond radicalisering rechtstreeks terecht bij het centraal aanspreekpunt radicalisering van het Departement Onderwijs & Vorming. Het aanspreekpunt zet in op vraagverheldering, het opstellen van een plan van aanpak en het aanreiken van tips en tricks en het doorverwijzen naar de juiste (lokale) contactpersonen. Op regelmatige basis geeft het aanspreekpunt ook toelichtingen over de lopende initiatieven en toekomstige uitdagingen binnen onderwijs en aan andere belangrijke betrokken actoren als bvb VVSG, politie, onderwijsinspectie etc.

Concrete informatie en contactinformatie werd gebundeld in handvatten die scholen helpen omgaan met radicalisering en (negatieve) polarisering en hun preventiebeleid mee vormgeven of bijsturen. Er werden handvatten ontwikkeld gericht op het leerplichtonderwijs enerzijds en hoger onderwijs en volwassenenonderwijs anderzijds. Deze handvatten krijgen in het voorjaar 2023 een update.

Via het online magazine Klasse en de pagina van Klascement.be worden leerkrachten en directies geïnformeerd en geïnspireerd rond de preventie en aanpak van radicalisering in de klas. In verschillende dossiers bundelt Klasse informatie rond signaalherkenning, aanpak, preventie en hulpkanalen. Elk van de dossiers wordt op regelmatige basis aangevuld.

Thema's als burgerschap, diversiteit, controverses in de klas, desinformatie, mediawijsheid,... komen in het onderwijs aan bod via de eindtermen. De scholen kunnen beroep doen op ondersteuning voor de realisatie van de eindtermen via de pedagogische begeleidingsdiensten, via organisaties die vormingen en materiaal aanbieden (Bijzonder Comité Herinneringseducatie, Mediawijs,...), of via KlasCement waar leermiddelen en tools worden gebundeld.

Ook de onderwijsinspectie Islam organiseert op regelmatige basis vormingsmomenten en studiedagen voor leerkrachten Islam rond verschillende onderwerpen zoals interlevensbeschouwelijke dialoog, ILC, identiteitsvorming, mediawijsheid etc. Sinds 2020 werden er 16 studiedagen en vormingsmomenten voorzien in samenwerking met verschillende partners en rond verschillende relevante thema's.

Actie 4.5: Ondersteunen van scholen waarvan de draagkracht en veerkracht op de proef wordt gesteld omwille van extreem risicogedrag.

Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

OV (Onderwijs)

2020 – 2024
Lopend

178.000
euro/jaar

Het project CONNECT heeft als doel om heel snel expertise in te zetten in die scholen in Vlaanderen en Brussel waar een concentratie van jongeren met extreem risicogedrag de draagkracht en de veerkracht van het leerkrachtenteam en de scholen overstijgt. Het project 'CONNECT' wordt opgevolgd via een opvolggroep bestaande uit organisator Arktos, de onderwijsverstrekkers, het Netwerk van Islamexperten en het Departement Onderwijs en Vorming. Sinds het einde van het schooljaar 2016-2017 werd de opvolggroep opgenomen in de werkgroep polarisering/radicalisering. Waar nodig zorgt het netwerk Islamexperten voor de nodige ondersteuning in het te lopen traject. Pedagogische begeleidingsdiensten worden actief betrokken tijdens het traject met de school en ook het CLB wordt op de hoogte gebracht. Indien er na twee begeleidingsjaren nog nood is aan verdere ondersteuning wordt de begeleiding overgedragen aan de pedagogische begeleidingsdienst.

Gebaseerd op de werking tijdens voorgaande jaren, de huidige noden binnen het onderwijsveld en het beschikbaar aanbod van NAFT voor het secundair onderwijs, wordt er vanaf het schooljaar 2020-2021 voor gekozen om het project Connect te verlengen, maar voornamelijk in te zetten binnen het basisonderwijs. Secundaire scholen zullen enkel per uitzondering en bij ernstige problemen mee opgenomen kunnen worden. Voor secundaire scholen die omwille van corona een lopend traject niet konden afronden in het schooljaar 2019-2020 werd een overgangperiode voorzien. Ook voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 werd het project verlengd.

Actie 4.6: Ondersteunen van scholen en CLB's waar een terugkeerder instroomt.	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	OV (Onderwijs)	2020 - 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
<p>Scholen en CLB kunnen voor ondersteuning en met vragen terecht bij de referentiepersonen leerplichtonderwijs. Het bestaande draaiboek wordt, samen met beleid en procedures betreffende minderjarige terugkeerders geoptimaliseerd en geactualiseerd vanuit de ervaringen van Onderwijs en Vorming.</p>				
Actie 4.7: Verder uitrollen van de beheersovereenkomst van het netwerk Islamexperten	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	OV (Onderwijs)	2020 – 2023 Lopend	188.000 euro/jaar
<p>Het netwerk islamexperten ondersteunt scholen in de preventie van radicalisering en rond diversiteitsvraagstukken. Het basisaanbod bestaat uit het begeleiden van klasgesprekken, het geven van toelichting, het informeren en coachen van leerkrachten en het ondersteunen van scholen bij concrete cases.</p> <p>De ondersteuning richt zich naar jongeren, klasgroepen en eerstelijns werkers (leraren, CLB-medewerkers, NAFT-begeleiders), en kan verschillende vormen aannemen: individueel gesprek, klasgesprek, lezing, webinar, studiedag,... Sinds de opstart van het netwerk islamexperten zijn er in totaal 1238 aanvragen binnengekomen. Samen met de onderwijsinspectie Islam zet het netwerk ook in op het versterken en professionaliseren van leerkrachten Islam door het jaarlijks organiseren van een pedagogische studiedag voor leerkrachten Islam die lesgeven aan leerlingen in het secundair en buitengewoon secundair onderwijs. Deze studiedag had als doel om samen op zoek te gaan naar denkkaders, methodieken en oplossingen. Daarnaast ondersteunt het netwerk ook het project Connect.</p> <p>Sinds 1 mei 2019 wordt de werking van het netwerk vastgelegd in een 4-jarige beheersovereenkomst.</p>				

DOELSTELLING 5: WE ZETTEN IN OP EEN SNELLE DETECTIE VAN SIGNALLEN EN HANTEREN HIERBIJ EEN AANKLAMPENDE, OP MAAT GESNEDEN EN MULTIDISCIPLINAIRE AANPAK BIJ INDIVIDUELE CASUSSEN.

<p>Actie 5.1: Lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme: opmaak van een Vlaams decreet, ontwikkelen bijhorend draaiboek en onderhandelingen inzake samenwerkingsakkoord.</p>	<p>Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand Minister van Welzijn Volksgezondheid en Gezin Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw</p>	<p>AJH KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) OV (Onderwijs) CISM (Sport) WVG CISM (Departement Cultuur, Jeugd en Media) WSE KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering)</p>	<p>2021 Afgerond</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>
--	---	--	---	-------------------------------------

Er werd in 2021 een decreet LIVC R gerealiseerd. In de uitloop daarvan werden er verschillende initiatieven genomen om een vlotte werking van de LIVC R's te bevorderen:

- Om actoren, zowel lokale besturen als andere (potentiële) LIVC R actoren, zo goed mogelijk te informeren werd door de VVSG, in samenwerking met de verschillende Vlaamse kabinetten en administraties, twee publicaties uitgewerkt. Het ***draaiboek LIVC R*** is een uitgebreide publicatie die ontwikkeld is voor de lokale besturen die de LIVC R lokaal vorm moeten geven. Maar uiteraard staat het ook ter beschikking van eenieder die meer diepgaande informatie wil krijgen over de werking van de LIVC R. Daarnaast werd ook een ***vraag- en antwoordfiche LIVC R*** uitgewerkt om de sociopreventieve actoren die minder vertrouwd zijn met de werking van de LIVC R te informeren en een aantal misvattingen over de LIVC R weg te werken. Deze laatste werd opgesteld in samenwerking met deze sociopreventieve actoren.

In een samenwerkingsverband tussen ABB, AJH, de VVSG en het Vlaams Platform werden 6 regionale ***infomomenten*** LIVC R gerealiseerd (286 inschrijvingen). Naast toelichting over het LIVC R-decreet, boden de sessies aan partners en organisaties op het terrein de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen en contacten te leggen.

De onderhandelingen met de federale en andere overheden omtrent een interfederaal samenwerkingsakkoord LIVC R zijn nog steeds lopende. Dit is thans zeer belangrijk omdat bepaalde modaliteiten van een LIVC R niet louter via Vlaamse regelgeving kunnen bepaald worden. Via het Vlaams decreet LIVC R is het bijvoorbeeld niet mogelijk om de burgemeesters te verplichten om bijvoorbeeld telkens de justitiehuizen uit te nodigen wanneer er een justitiabele, die opgevolgd wordt door de justitiehuizen, besproken wordt op een LIVC R. Daarom heeft Vlaanderen dit alvast ingeschreven in het ontwerp samenwerkingsakkoord dat momenteel al geruime tijd op tafel ligt bij de federale minister van Binnenlandse Zaken. Om hier alvast op vooruit te lopen en de praktische lacunes te ondervangen, heeft de Vlaamse minister van Justitie reeds alle lokale besturen aangeschreven, met de vraag om de justitiehuizen systematisch bij elk LIVC R uit te nodigen wanneer er een justitiabele wordt besproken. Daarnaast hebben de justitiehuizen de interne instructie gekregen om, zodra zij bij een mandaat een hit hebben met de GGB, zij steeds een aanmelding bij een LIVC R vragen aan het desbetreffende lokale bestuur. In tussentijd blijven we aandringen bij de federale regering om het samenwerkingsakkoord zo snel mogelijk te finaliseren.

Actie 5.2: Uitwerken van evaluatiekader voor de LIVC R via het EMMA-project	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	VVSG 2020 - 2024 EMMA: afgerond Begeleidings- en coachingstraject: lopend	ISF-P fonds van de Europese Commissie
---	--	--	---------------------------------------

Het EMMA-project is momenteel afgerond. Op 1 februari 2020 werd het EMMA-project gelanceerd onder coördinatie van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en in samenwerking met de Universiteit Gent, RadarAdvies en het Violence Prevention Network (VPN). Het project werd gefinancierd door het Fonds voor interne veiligheid van de Europese Unie – politie (ISF-Police). Het acronym EMMA staat voor “Evaluation and Mentoring of the Multi-Agency approach to violent radicalisation.” en wil als project een antwoord formuleren op de uitdagingen van een multidisciplinaire aanpak.

Concreet bood EMMA met de steun van de Europese Commissie het volgende aan:

- 1) Professionele beoordeling en advies over het functioneren en de structuur van een multidisciplinaire aanpak door ervaren partners, ondersteund door een gerenommeerde universiteit.
- 2) De mogelijkheid om te leren en om informatie uit te wisselen met nationale en internationale collega's die in vergelijkbare netwerken werken. Daarom werden er zogenaamde “peer-to-peer-netwerken” gevormd binnen België en in de twee andere EU-landen die deelnamen aan EMMA.

Indien deelname aan het wetenschappelijke deel van EMMA, werd de mogelijkheid geboden om de eigen multidisciplinaire aanpak door ervaren wetenschappelijke onderzoekers te evalueren.

Op 1 februari 2022 ging het begeleidings- en coachingstraject LIVC R onder leiding van de VVSG van start. Dit project loopt tot 31 januari 2025 (302.940 euro). Via dit project valideert de VVSG de reeds opgebouwde kennis op vlak van multidisciplinaire aanpak (LIVC R). Hiervoor bouwt de VVSG verder op de beproefde instrumenten en methodologieën die reeds werden ontwikkeld en ondersteunt de VVSG lokale besturen intensief om met uitdagingen om te gaan. Dit project omvat verschillende elementen:

- Sensibiliseren en informeren over het ondersteuningsaanbod;
- Helpdesk en SPOC voor vragen en meldingen voor lokale besturen en actoren LIVC R;
- Intensief begeleidings- en coachingstraject op maat van lokale besturen;
- Kennisplatform voor het ontsluiten van procedures (o.a. voor aanmeldingsfiche, casusregistratiesysteem, samenwerkingsprotocollen) en inspirerende praktijken op vlak van multi-agency aanpak in binnen- en buitenland;
- Ondersteuning van lokale besturen bij de monitoring en evaluatie van de LIVC's R;
- Faciliteren van inter- en supervisie om de multi-agency aanpak toekomstgericht vorm te geven;
- Internationale uitwisseling van inspirerende multi-agency praktijken voor pilootgemeenten en binnenlandse experts LIVC R.

De VVSG zet verder in op de netwerking van LIVC R met MAW in het buitenland en bouwt zijn netwerk met Europese beleidsacteurs uit.

De lancering van het begeleidings- en coachingstraject vond plaats op de slotconferentie van het EMMA-project van 30 en 31 maart 2022, dat zo tegelijkertijd de **kick-off** betekende voor dit vervolgproject. Er werd stilgestaan bij de geleerde lessen en hoe de partners deze zullen meenemen in toekomstige initiatieven.

Via de eigen mediakanalen van VVSG werd **gecommuniceerd over het nieuwe project**. Een nieuwsbericht op de website, artikel in de nieuwsbrief en een interview in LOKAAL zorgde ervoor dat gemeenten op de hoogte werden gebracht van dit nieuwe aanbod. Ook in de bestaande netwerken en werkgroepen werd het project toegelicht.

In de tweejaarlijkse **ledenbevraging** radicalisering en polarisatie werden vragen toegevoegd die bijkomende input gaven over de noden van gemeenten omtrent de LIVC R werking. De VVSG kon zo een aantal gemeenten specifiek aanschrijven op basis van hun noden die ze in de bevraging aangaven.

3 gemeenten gaven aan ondersteuning te wensen in de opstart van hun LIVC R en 26 gemeenten gaven aan nood te hebben aan ondersteuning in de werking van hun LIVC R. Van deze laatste 26 gemeenten volgde de VVSG reeds 11 gemeenten op in het begeleidings- en coachingstraject. De overige 15 werden specifiek aangeschreven om het aanbod kenbaar te vragen, en met de vraag of ze nood hebben aan ondersteuning. Ook de 3 gemeenten die aangaven nood te hebben aan begeleiding in de opstart van hun LIVC R werden aangeschreven.

Er zijn momenteel 9 LIVC R's die intensief worden opgevolgd in een **begeleidings- en coachingstraject**. Deze representeren een totaal van 22 gemeenten. Daarin ondersteunt de VVSG de coördinatoren en actoren van de LIVC R bij de opstart, (re)activering, optimalisatie, monitoring en evaluatie van hun LIVC R werking.

Actie 5.3: Verder uitrollen van de beheersovereenkomst met de ouderkoepels	Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	OV (Onderwijs)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de lopende subsidie onderwijs
--	--	----------------	-----------------------	--------------------------------------

In het kader van de doelstelling 'ouders sensibiliseren in het kader van preventie en aanpak van polarisering en radicalisering', opgenomen in de beheersovereenkomst tussen de ouderkoepelverenigingen en het departement onderwijs en vorming, wordt er een samenwerking aangegaan tussen het Netwerk Islamexperten en de ouderkoepelverenigingen. Zij zullen samen instaan voor het ontwikkelen of verzamelen van maximum 6 filmpjes i.k.v. (negatieve) polarisering. In elk filmpje komt één of meerdere expert(s) aan het woord over een subthema.

DOELTELLING 6: WE ZETTEN IN OP DISENGAGEMENT EN NAZORG VIA EEN CURATIEVE, MULTIDISCIPLINAIRE AANPAK MET ALS DOEL EEN BETERE RE-INTEGRATIE EN VERMINDERING VAN RECIDIVE.

Actie 6.1: Opstarten van een pilootproject betreffende het mandaat van Justitiehuisen “voorbereiding reclassering”.	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	AJH	2022 Afgerond	Binnen de reguliere middelen
<p>De Vlaamse justitiehuisen hebben zich hierop sinds 2020 volledig voorbereid maar om effectief te starten zijn de justitiehuisen afhankelijk van de gevangenisdirecteuren om hen te mandateren. Door de Covid19-pandemie werd de voorbereiding van het mandaat aan de zijde van de gevangenis en hold gezet. Nadien bleek dat de gevangenis enkel instructies op nationaal niveau wensten uit te vaardigen en wilden ze wachten tot ook de Franstalige justitiehuisen hun interne voorbereidingen afgerond hadden. Na herhaaldelijk aandringen bij het gevangeniswezen en het federaal kabinet justitie, is het gevangeniswezen in 2022 uiteindelijk akkoord gegaan om enkel op Vlaams niveau verder te gaan en werkt aan interne instructies om toch al de Vlaamse justitiehuisen te kunnen mandateren. In het najaar 2022 kwamen de eerste mandaten binnen in de justitiehuisen. Het pilootproject zal twee jaar na de opstart geëvalueerd worden.</p>				
Actie 6.2: Uitbouwen van een gespecialiseerd en multidisciplinair aanbod begeleiding gewelddadig extremisme.	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	AJH	2021 – 2022 Afgerond	Binnen de reguliere middelen
<p>De justitiehuisen werken reeds twee jaren samen met Ceapire bij het begeleiden van potentieel geradicaliseerde justitiabelen. Deze samenwerking werd positief geëvalueerd en zal ook de komende jaren worden verdergezet. Er wordt momenteel bekeken of een structurele samenwerking mogelijk is. Daarnaast werden er binnen de justitiehuisen recent twee psychologen aangeworven voor het team risicotaxatie en psychodiagnostiek die zich ook verder zullen specialiseren en opgeleid zullen worden inzake radicalisering. Op die manier kan er een betere adviesverlening, opvolging en doorverwijzing gerealiseerd worden en werken de justitiehuisen, naast de samenwerking met Ceapire, verder aan een multidisciplinaire aanpak van radicalisering.</p>				

Actie 6.3: Verderzetten van de psychosociale begeleiding i.k.v. disengagement.	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	WVG (Afdeling Welzijn en Samenleving) CAW's	2021 – 2024 Lopend	248.498,53 euro
<p>Door CAW Limburg wordt psychosociale begeleiding geboden aan geradicaliseerde gedetineerden met het oog op disengagement. Deze begeleidingscapaciteit wordt ingezet in alle Vlaamse en Brusselse gevangenissen</p> <p>Het inbedden van de bestaande disengagementstrajecten binnen de CAW-werking werd gerealiseerd. Concreet houdt dit in dat een budget gelijk aan 3,5 VTE (de consulenten) werd toegevoegd aan de reguliere subsidie-enveloppe van CAW-Limburg. Voor de periode van 15/12/21 tot en met 14/12/2024 ontvangt CAW Limburg een bijkomende projectsubsidie die hen toelaat hun personeelsequipe te versterken met 1 VTE extra.</p> <p>De afgelopen 5 jaar werden 87 trajecten opgestart.</p>				
Actie 6.4: Voorzien van behandeling van geradicaliseerde gedetineerden met een GGZ-problematiek in het kader van disengagement.	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	WVG (Agentschap Zorg en Gezondheid)	2020 – 2023 Lopend	228.125 euro
<p>Het gaat om langdurige begeleidingstrajecten waarbij het werken aan disengagement centraal staat. De CGG nemen niet de volledige trajectbegeleiding op, maar voorzien gespecialiseerde behandeltrajecten in samenspraak met de consulenten van CAW Limburg die psychosociale begeleiding i.k.v. disengagement opnemen.</p> <p>Er waren 21 dossiers in 2021, waarvan nog 8 lopend in 2022.</p>				
Actie 6.5: Implementeren VERA2R risicotaxatie instrument.	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	AJH	2021 – 2022 Afgerond	Binnen de reguliere middelen
<p>De ondersteunende experts van de justitiehuisen gebruiken sinds 2021 een specifiek risicotaxatie-instrument in de opvolging van geradicaliseerden, de VERA2R. De ingebruikname daarvan werd de afgelopen twee jaren geëvalueerd via deelname aan een Europees onderzoek rond het gebruik van de VERA2R.</p>				

De resultaten daarvan voor de Vlaamse justitiehuizen waren positief o.m. de uitwisseling van de VERA2R-analyses tussen de gevangenen en het AJH werd daarbij als een sterkte vermeld met de aanbeveling om blijvend te investeren in voldoende vervolgopleidingen en intervisies. Er zal in de komende jaren blijvend geïnvesteerd worden in professionele ondersteuning bij het gebruik van de VERA2R.

De ondersteunende experten radicalisering krijgen hierbij versterking van twee psychologen, die zullen instaan voor bijkomende risicotaxaties en psychodiagnostiek in het kader van radicalisering.

N.a.v. het protocol dat tussen AJH en OCAD werd gesloten in 2022 (zie ook 3.11) ontvangt OCAD ook de VERA2R-analyses vanuit de justitiehuizen voor de GGB-entiteiten.

DOELSTELLING 7: WE ZETTEN SLACHTOFFERS CENTRAAL IN HET BELEID ROND GEWELDDADIGE RADICALISERING, EXTREMISME, TERRORISME EN POLARISATIE.

Actie 7.1: Optimaliseren van een beleid en procedures inzake minderjarige terugkeerders uit IS-conflictgebied.	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en gezin	WVG (Agentschap Opgroeien)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
<p>Het draaiboek zal, samen met het beleid en de procedures betreffende minderjarige terugkeerders, worden geoptimaliseerd, geactualiseerd. Dit is lopende en vergt onder meer een aanpassing van de website.</p> <p>Vanuit ABB en met medewerking van het Vlaams platform radicalisering werd er een Q&A minderjarige terugkeerders opgesteld die gericht verspreid werd naar sleutelfiguren. Voor sleutelfiguren heeft ABB met medewerking van het Vlaams platform een infomoment georganiseerd op 8/12/2022 over terugkeerders.</p>				
Actie 7.2: Deelname centraal loket voor slachtoffers van terrorisme en grote rampen	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	AJH WVG (afdeling Welzijn en Samenleving)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen

De afdeling Welzijn en Samenleving van het departement WVG en het Agentschap Justitie en Handhaving nemen deel aan de werkgroep ter voorbereiding van het draaiboek van het centraal loket en het comité dat toezicht houdt op de werking van het loket.

Een ontwerp van draaiboek van het centraal loket ligt sinds november 2020 klaar. Het federaal parket zou een vergadering beleggen met de DPO's van de betrokken organisaties, maar dat is ondertussen nog altijd niet gebeurd. Dit werd al herhaaldelijk gesignaleerd tijdens vergaderingen van het College van procureurs-generaal en van het Interministerieel comité.

Het federaal parket bekijkt ondertussen de piste om voor de bemanning van het centraal loket te werken met een externe partner. Dit zit in een verkennende fase.

Het contract met het bedrijf dat het callcenter van het Crisiscentrum beheerste, liep af op 31/12/2021, maar werd verlengd tot 30/6/2022. Tegelijk werd er begin 2022 een openbare aanbesteding gelanceerd die geen resultaat opleverde.

De federale regering moest nu beslissen over de lancering van een nieuwe toekenningsprocedure en over de goedkeuring van een tussentijdse oplossing in afwachting van deze goedkeuring. Men ging ervan uit dat de nieuwe openbare aanbesteding zou gelanceerd kunnen worden tegen de lente van 2023.

Als er zou geopteerd worden voor het werken met een callcenter, dan gaat dit uiteraard invloed hebben op de werking van het centraal loket en dus op de afspraken zoals ze nu in het ontwerp van draaiboek zijn opgenomen.

Tot op heden werd het loket dus nog niet geactiveerd.

Actie 7.3: Opvolgen en begeleiden van slachtoffers van de aanslagen van 2016 in het kader van het toekomstig assisenproces

Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

AJH

2021 - 2023
Lopend

Binnen de reguliere middelen

Het team justitieassistenten slachtofferonthaal dat bijstand en ondersteuning zal verlenen op het proces is samengesteld uit 38 justitieassistenten die in een beurtrol permanent aanwezig zullen zijn op het proces. Zij werden grondig voorbereid en opgeleid voor het proces. Om te zorgen dat de gewone dienstverlening aan andere slachtoffers niet in het gedrang zou komen, werden er 25 extra tijdelijke justitieassistenten aangeworven in het kader van het proces. De meest ervaren justitieassistenten worden ingezet ter opvolging van het proces.

In aanloop van het proces werden verschillende concrete zaken uitgewerkt:

- Een werkbezoek naar Parijs op 19 en 20 april, waar het terreurproces van Parijs nog lopende was, om goede praktijken uit te wisselen
- In de aanloop naar het proces, werden slachtoffers aan de hand van brieven en mails op regelmatige tijdstippen, zo goed mogelijk voorbereid op het proces door hen correct te informeren over het verloop van de procedure, het duiden van hun rechten als partij zoals de inzage in het dossier en het bevragen van hun noden en behoeften gekoppeld aan het proces.

- Het organiseren van gratis openbaar vervoer voor slachtoffers en hun naastbestaanden, gezien site Justitia toch niet de makkelijkst te bereiken plaats is;
- De organisatie van twee plaatsbezoeken voor de slachtoffers op de site Justitia. Dit bezoek bood slachtoffers enerzijds de mogelijkheid zicht te krijgen op de verschillende (zittings)zalen en op het lokaal dat speciaal voor hen wordt voorzien zodat ze zich tijdens het proces even kunnen terug trekken. Anderzijds kregen ze er nog wat meer informatie over het verloop van het proces;
- Het lanceren van een specifiek telefoonnummer en mailadres waar slachtoffers terecht kunnen met hun vragen over het proces;
- Het installeren en inrichten van specifieke slachtofferlokalen op site Justitia zelf, waar slachtoffers zich kunnen terugtrekken en hun vragen stellen aan de aanwezige justitieassistenten;
- Samenwerking tussen de Commissie Juridische Bijstand Brussel (eerstelijnsbijstand) en het Bureau Juridische Bijstand Brussel (tweedelijnsbijstand) om de aanwezigheid van advocaten te voorzien voor als er juridische vragen zijn.

DOELSTELLING 8: WE ONDERBOUWEN ONS BELEID VIA WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN DE OPBOUW EN VERSPREIDING VAN KENNIS EN EXPERTISE.

ONDERZOEK

<p>Actie 8.1: Samenbrengen van bestaand onderzoek en voeren van bijkomend onderzoek inzake:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specifieke aspecten van extremisme en polarisatie - Bepaalde (online) fenomenen, zoals desinformatie, complottheorieën, haatspraak 	<p>Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen</p>	<p>KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur)</p>	<p>2020 - 2024 Lopend</p>	<p>200.000 euro</p>
<p>Het HAI deed een gerichte veldverkenning m.b.t. desinformatie, haatspraak en polarisatie in binnenlands- en buitenlands onderzoek op zoek naar aanknopingspunten voor het ontwikkelen van het aanbod voor de lokale besturen in het kader van het project PolarProf. Interessante bevindingen worden meegenomen in de e-learning en de inspiratiedagen. Een beknopt overzicht zal ook gepubliceerd worden op hun digitaal leerplatform Arendt Academy, ten behoeve van de lokale besturen.</p> <p>Daarnaast kunnen onderzoeken worden toegelicht op het Vlaams Platform. Zo heeft oa. Nadia Fadil haar rapport 'Tussen Grondrechten en surveillantie: over de impact van vroegtijdige detectie en seining in het kader van de strijd tegen radicalisering bij Belgische moslims' toegelicht in november 2022.</p>				
<p>Actie 8.2: Onderzoek naar online polarisering en haatspraak</p>	<p>Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding</p>	<p>CJSM (Departement Cultuur, Jeugd en Media)</p>	<p>2020 – 2024 Lopend</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>
<p>Mediawijs voerden in 2021-2022 het Apestaartjarenonderzoek naar het bezit en gebruik van digitale media bij kinderen en jongeren. Voor het eerst werd er expliciet gevraagd of ze in het laatste jaar online haatspraak ondervonden of zagen en in welke categorie van discriminatie die paste. http://www.apestaartjaren.be. De resultaten werden op 19 mei 2022 voor zo'n 300 professionals voorgesteld en haalden een breed persbereik.</p>				

In de nieuwe vierjarige subsidieovereenkomst 2022-2025 met Mediawijs gaat specifieke aandacht naar thema's en problematieken zoals online haatspraak, propaganda, polarisering, desinformatie en complottheorieën. Mediawijs krijgt voor reguliere werking vanaf 2022 een jaarlijkse subsidie van 840.000 euro, die verhoogd wordt naar 865.000 euro in 2023 en 940.000 in 2024.

Actie 8.3: Meewerken aan onderzoek inzake terugkeerders uit IS-conflictgebied	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	WVG (Agentschap Opgroeien) AJH	2020 – 2022 Afgerond	Binnen de reguliere middelen
---	--	-----------------------------------	-------------------------	------------------------------

Vanuit de Nederlandse Raad voor Kinderbescherming wordt een longitudinaal onderzoek opgezet naar de opvolging van minderjarige terugkeerders. Er is daartoe een samenwerking opgezet met Agentschap Opgroeien om dit onderzoek uit te breiden naar Vlaanderen. Dit is lopende. Het Agentschap Justitie en Handhaving (AJH) levert gegevens aan m.b.t. Belgische terugkeerders uit conflictgebied in het kader van het BELSPO-onderzoek REGUIDE dat een aanpak wilt ontwikkelen voor de re-integratie van personen die vertrokken naar het conflictgebied in Syrië/Irak en terugkeerden naar Belgisch grondgebied. AJH, agentschap Jongerenwelzijn en Agentschap Binnenlands Bestuur neemt tevens deel aan het “follow-up comité” van het onderzoek dat doorging op 18 oktober 2022.

Actie 8.4: Deelnemen aan Europese onderzoeksprojecten en opvolging Europese subsidiemogelijkheden.	Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur)	2020 – 2023 Lopend	Binnen de reguliere middelen.
--	---	---------------------------------------	-----------------------	-------------------------------

Sport Vlaanderen volgt het Belgian Red Court project van de Koninklijke Belgische Voetbalbond, dat vanaf 1 januari 2021 200.000 euro ondersteuning geniet uit een EU sportoproep 'Monitoring and coaching, through sports, of youngsters at risk of radicalisation'. Het project loopt over 3 jaar en heeft als doel om sociale verbinding te verbeteren rond vernieuwde voetbalpleintjes over heel België. Het Hannah Arendt Instituut zorgt daarbij voor een wetenschappelijk kader en ondersteuning bij de vorming van de coaches die de buurtwerking invulling geven. In het onderzoek zal worden nagegaan of het georganiseerde voetbal een maatschappelijke verantwoordelijkheid kan opnemen door methodes aan te reiken die een effect kunnen hebben op het vlak van sociale integratie en het voorkomen van radicalisering.

OPBOUW EN VERSPREIDING VAN KENNIS EN EXPERTISE

<p>Actie 8.5: Terugkoppeling en reflectie over het gevoerde beleid met experts (academici, terreinwerkers, ervaringsdeskundigen ...).</p>	<p>Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme Minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw</p>	<p>KBBJ (Agentschap Binnenlands Bestuur) OV (Onderwijs) CJSM (Sport) WVG (Welzijn en Samenleving) AJH) CJSM (Departement Cultuur, Jeugd en Media) WSE KBBJ (Agentschap Integratie en Inburgering)</p>	<p>2021 – 2024 Lopend</p>	<p>Binnen de reguliere middelen</p>
<p>Er werd een onafhankelijke reflectiegroep opgestart van actoren die op het terrein aan de slag zijn rond de thematiek. De opzet is om knelpunten en hiaten te detecteren en beleidsaanbevelingen te formuleren. ABB met medewerking van het Vlaams platform radicalisering verzorgt het secretariaat. In april 2022 vond er een opstartvergadering plaats. De eerste effectieve thematische bijeenkomst is doorgedaan op 7 juni 2022 en ging over het thema fake news/complottheorieën. Op 15 september 2022 vond de tweede reflectiegroep plaats en werd het thema ‘terugkeerders’ behandeld. Op 16 november 2022 kwam het thema aanbod versus noden op het terrein aan bod.</p>				

Om het actieplan ten gronde te kunnen bijsturen waar nodig bereid ABB met medewerking van het Vlaams platform een reflectie voor met academici. Het opzet hierbij is dat de academici uitgebreid reflecteren/noden detecteren/ hiaten aanwijzen op basis van de voortgangsrapportage.

Actie 8.6: Blijvend inzetten op expertiseverhoging en ondersteuning van de medewerkers in de gevangenissen.	Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	AJH) WVG (Welzijn en Samenleving)	2020 – 2024 Lopend	Binnen de reguliere middelen
---	--	--------------------------------------	-----------------------	------------------------------

In 2022 werden het draaiboek en de bijhorende instrumenten gecommuniceerd naar alle actoren in de gevangenis. Er volgde ook een communicatie naar de leden van de Gemengde Commissie. Hierbij werd de mogelijkheid gegeven aan alle actoren en alle leden van de Gemengde Commissie om vragen te stellen aan de bovenlokale werkgroep Radicalisering. Dit is een orgaan ontstaan uit de algemene bovenlokale werkgroep en is samengesteld uit vertegenwoordigers van DG EPI, afdeling Justitiehuisen en afdeling hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De bovenlokale werkgroep radicalisering is in de mogelijkheid om de vragen gezamenlijk en consequent te beantwoorden met inachtnaam van de gemeenschappelijke visie. Binnen de afdeling hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt er tijd voorzien om deze ontwikkelingen toe te lichten aan de beleidscoördinatoren en vragen te beantwoorden. Wanneer het kader van de PIVC rond is, zullen het draaiboek en de instrumenten ook geüpdatet worden. Hierbij zal aandacht besteed worden aan communicatie naar en ondersteuning van actoren op het terrein.

Eind 2021 is de satellietwerking gelanceerd door DG EPI waarbij voorop gesteld werd om deze werking in de verschillende gevangenissen uit te rollen in 2022. Vooral voor de satellietinrichtingen, Brugge en Gent, werd een impact voor de hulp- en dienstverlening verwacht. In 2022 is deze satellietwerking vanuit de afdeling hulp- en dienstverlening aan gedetineerden gemonitord om in kaart te brengen welke ondersteuningsnaden naar boven kwamen zodat hier verder op ingezet kon worden. Er zijn voorlopig geen bijkomende noden naar ondersteuning gedetecteerd. In de toekomst blijft de afdeling hulp- en dienstverlening aan gedetineerden deze ontwikkeling wel opvolgen.